

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060305

DOM
2022-09-13
Stockholm

Mål nr
P 6138-21

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Vänersborgs tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2021-05-05 i mål nr P 4828-20, se bilaga A

PARTER

Klagande M.R.

Ombud: Advokat F.S.

Motpart

1. Samhällsbyggnadsnämnden i Laholms kommun
2. P-O.B.
3. A.H.
4. J.B.
5. L.I.B.
6. C.B.B.

Dok.Id 1821745

Postadress Box 2290 103 17 Stockholm	Besöksadress Birger Jarls Torg 16	Telefon 08-561 670 00 08-561 675 50 E-post: svea.hovratt@dom.se www.svea.se	Telefax	Expeditionstid måndag – fredag 09:00–16:30
---	---	---	----------------	---

7. E.B.Å.

8. C.G.

SAKEN

Bygglov för plank på fastigheten A i Laholms kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom upphäver Mark- och miljööverdomstolen Miljö- och byggnadsnämnden (nuvarande Samhällsbyggnadsnämnden) i Laholms kommuns beslut den 6 december 2018, § 188, diarienummer MBN2018-785, och förklarar att värmepumpens utomhusdel inte kräver bygglov.

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

M.R. har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen i första hand ska förklara att bygglov inte krävs för uppförd utomhusdel till värmepump och i andra hand bevilja bygglov i efterhand för den sökta åtgärden.

Samhällsbyggnadsnämnden i Laholms kommun (nämnden) har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens dom.

P-O.B. och A.H., lagfarna ägare till fastigheten **B** i Laholms kommun, har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens dom.

J.B., L.I.B., C.B.B., E.B.Å. och C.G. har beretts tillfälle att yttra sig i målet men inte avhörts.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

M.R. har i allt väsentligt anfört detsamma som hos mark- och miljödomstolen.

Nämnden har vidhållit den bedömning som framgår av nämndens beslut av den 6 december 2018 innebärande att uppförande av utomhusdelen till värmepumpen är en bygglovspliktig åtgärd och att bygglov inte ska beviljas.

P-O.B. och A.H. har i huvudsak anfört följande. Utomhusdelen till värmepumpen är att betrakta som ett plank. Det är uppfört nära deras fastighetsgräns och delvis på mark som enligt detaljplanen inte får bebyggas. Inte heller passar planket in i det känsliga öppna landskapet. Planket är högre än vad som framgår av ansökningshandlingarna och skymmer deras utsikt mot havet. Dessutom ger det ifrån sig återkommande störande spolljud. På andra fastigheter har liknande installationer placerats på behörigt avstånd från grannar. Inte heller döljs planket av den häck som **M.R.** har planterat.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Sökanden har i sitt överklagande i första hand yrkat att Mark- och miljööverdomstolen förklarar att den sökta åtgärden inte kräver lov. Mark- och miljööverdomstolen anser sig i det aktuella fallet oförhindrad att pröva ett sådant yrkande (se MÖD 2019:25).

Underinstanserna har bedömt att utomhusdelen till en värmepump är att betrakta som ett bygglovspliktigt plank. I den frågan gör Mark- och miljööverdomstolen följande bedömning.

Att det krävs bygglov för att uppföra murar och plank framgår idag av 6 kap. 1 § 7 plan- och byggförordningen (2011:338). När bestämmelsen om bygglovsplikt för plank först togs in i byggnadsstadgan (1959:612) hade den dock en annan lydelse. Bygglov krävdes då för ”uppförande eller väsentlig ändring av mur, plank eller någon därmed jämförlig anordning”. Vid införandet av plan- och bygglagen (1987:10), ÄPBL, togs kravet på bygglov för ”därmed jämförlig anordning” bort. Av bestämmelsens förarbeten framgår att skälet till detta var att en sådan formulering ansågs i onödan öppna för tvister om gränsen för bygglovsplikten. Vidare framgår uttryckligen att anordningar som inte är mur eller plank bör gå fria från bygglovsplikt. (Se prop. 1985/86:1 s. 690.)

Begreppet plank saknar definition i lagstiftningen. I praxis har konstruktionens höjd, längd, genomsiktighet och utformning i övrigt liksom ändamål och omgivningspåverkan getts betydelse vid bedömningen av om det är fråga om ett bygglovspliktigt plank (se rättsfallet MÖD 2014:39 som avsåg en konstruktion med träribbor). Hänsyn har också tagits till konstruktionens läge, utförande och beständighet (se Kammarrätten i Sundsvalls dom den 25 september 2012 i mål nr 2526-11, som gällde en konstruktion med träreglar). I ett senare avgörande från Mark- och miljööverdomstolen har dock ett ca två meter högt och sju meter långt insynsskydd, bestående av två stolpar och en utdragbar väv, inte ansetts ge ett visuellt intryck av att vara ett plank (se Mark- och miljööverdomstolens dom den 5 juni 2020 i mål nr P 8451-19). Det visuella intrycket har även varit avgörande för bedömningen av om en höj- och sänkbar glasinhängnad kring en uteservering var ett bygglovspliktigt plank (se MÖD 2020:15).

Mark- och miljööverdomstolen konstaterar att den nu aktuella anordningen är en del av en teknisk konstruktion med en annan funktion än vad som kännetecknar ett plank. Mot bakgrund av detta och med hänsyn till de uttalanden som gjordes i samband med att kravet på bygglov för ”därmed jämförlig anordning” togs bort, vilka redogjorts för ovan, ska anordningen inte betraktas som ett plank. Den omfattas därmed inte av bygg-lovsplikt. M.R.s yrkande om att Mark- och miljööverdomstolen ska för-klara att åtgärden inte kräver bygglov ska därför bifallas.

Med denna slutsats saknas det skäl för domstolen att, inom ramen för detta mål, ta ställning till vad som i övrigt har anförts avseende åtgärdens förenlighet med bestämmelserna i PBL. Prövningen i målet har därmed begränsats till att endast avse frågan om lovplikt.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Henrik Löv och Marianne Wikman Ahlberg, referent, tekniska rådet Ewa Andrén Holst och hovrättsrådet Katarina Berglund Siegbahn.

Föredragande har varit Elin Haubitz Man.

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2021-05-05
meddelad i
Vänerns borg

Mål nr P 4828-20

KLAGANDE
M.R.

Ombud: Advokat F.S.

MOTPART
Miljö- och byggnadsnämnden i Laholms kommun

ÖVERKLAGAT BESLUT
Länsstyrelsens i Hallands län beslut den 28 september 2020 i ärende nr 403-1944-2019, se bilaga 1

SAKEN
Bygglov för plank på fastigheten A i Laholms kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen, som inte finner skäl att hålla syn, avslår överklagandet.

YRKANDEN M.M.

M.R. har överklagat länsstyrelsens beslut och i första hand yrkat att mark- och miljödomstolen ska förklara att bygglov inte krävs för konstruktionen och i andra hand att bevilja bygglov. Han har även yrkat att mark- och miljödomstolen ska hålla syn på platsen. M.R. har anfört i huvudsak följande.

I samband med att det utfördes byggnadsarbeten på fastigheten under år 2015 togs kontakt med Laholms kommun och företrädare för kommunen utförde också platsbesök där de åtgärder som det fanns avsikt att utföra även gick igenom. Kommunen gav då besked om att inget meddelades inom en månad så var åtgärderna ok. I åtgärderna ingick bland annat uppförande av två murar samt att intill dem placera ett så kallat energiträd som är del av den uppvärmningslösning som installerats på fastigheten.

Uppvärmningslösningen består av en inredel, som är placerad i garage, och en utedel som är den i målet aktuella konstruktionen och värme leds sedan till hus, gästhus och pool från den inomhus placerade värmepumpen.

Efter att kommunen inte avhört gällande åtgärderna gjordes installation vilket bland annat innefattar dragnings av el och rör mellan garage och utedelen. Detta har sedan överbyggts av ett trädäck.

I ett senare skede har kommunen återkommit och uppmanat honom att söka att bygglov för utedelen och att detta skulle kunna beviljas.

Konstruktionen är inget plank och är inte heller att betrakta som ett plank eller en bygglovspliktig konstruktion. Det är en utedel till en värmepump. I första hand ska rätten ska förklara att bygglov ej behövs. För det fall att rätten finner att bygglov behövs ska det beviljas. Konstruktionen utgör precis som kommunen funnit en mindre avvikelse från detaljplan. Dess utformning och placering är inte sådan att den är olämplig med hänsyn till förhållandena på platsen. Skäl för att avslå bygglov saknas. Det noteras att länsstyrelsen inte förefaller ha besökt platsen för att på egen hand skaffa sig underlag för bedömningen enligt 2 kap 6 § PBL.

Det får som tidigare anförts stora konsekvenser om konstruktionen måste flyttas. Dessa består dels i att utedelen får försämrad funktion med 20 -30 % då den nu är placerad i ett fritt läge för att ge maximal avkastning och dels i ekonomiska kostnader då en flyttning av utedelen med omdragning av el och rör kommer att medföra upprivning av trädäck, uppgrävning av rör m.m. samt motsvarande ingrepp på den plats där utedelen sedan kan placeras.

M.R. har bifogat fotografier till sitt överklagande.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser framgår av länsstyrelsens beslut.

Enligt 3 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark-och miljödomstolar ska domstolen hålla syn på stället, om det behövs. Tillgängligt bildmaterial och övrig utredning i målet är tillräckligt för att målet ska kunna avgöras utan att syn hålls.

Mark- och miljödomstolen instämmer i den bedömning som länsstyrelsen har gjort i det överklagade beslutet om att den aktuella åtgärden är bygglovspliktigt och att bygglov inte kan ges utifrån bestämmelserna i plan- och bygglagen. Vad M.R. anført i överklagandet medför således ingen bedömning. Hans överklagande ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)

Överklagande senast den 26 maj 2021.

Vibeke Sylten

Helena Carling

I domstolens avgörande har deltagit chefsrådmannen Vibeke Sylten, ordförande, och tekniska rådet Helena Carling. Föredragande har varit beredningsjuristen Fredrik Gustafsson.

Hur man överklagar

MMD-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.